

Strategia

Spółecznej Odpowiedzialności

Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie

Strategia opracowana w ramach projektu UEK Dostępny dla wszystkich

Redakcja:

dr Monika Sady

mgr Agnieszka Bałaga

dr Wioleta Gałat

Autorzy:

dr hab. Katarzyna Sanak – Kosmowska, Prof. UEK

mgr Agnieszka Lakner

mgr Marcin Duszyński

Kraków, 2023

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Projekt nr: POWR.03.05.00-00-A065/20

Spis treści

I Wstęp.....	2
II Główne strategiczne kierunki rozwoju UEK.....	4
III Interesariusze	5
IV Zrównoważony rozwój i środowisko naturalne	9
V Różnorodna wspólnota.....	12
VI Uczelnia dostępna.....	15
VII Badania naukowe i dydaktyka z oddziaływaniem społecznym.....	22
VIII Podsumowanie.....	27

I Wstęp

Spółeczną odpowiedzialność uniwersytetu (SOU) definiujemy w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie (UEK) jako świadome i celowe przyjęcie zobowiązań związanych ze społeczną odpowiedzialnością i zrównoważonym rozwojem uczelni, które dotyczą zarówno wszystkich grup interesariuszy uczelni, jak i środowiska naturalnego, wpływających na budowanie inkluzywnej, dostępnej, sprawiedliwej i włączającej kultury organizacyjnej pielęgnującej różnorodność i integrację wszystkich jej uczestników.

SOU stanowi dla społeczności naszej Uczelni nieodłączny element działalności naukowej, edukacyjnej, jak i aktywności społecznej. Zaangażowanie w tych trzech obszarach uzupełniają działania UEK w ramach członkostwa w krajowych i międzynarodowych inicjatywach oraz rankingach związanych z problematyką społecznej odpowiedzialności, zrównoważonego rozwoju, a także poszanowania różnorodności. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie od 2008 roku należy do Magna Charta Universitatum, której przyświecają cztery podstawowe zasady: autonomia uczelni, nierozłączność badań naukowych i kształcenia, swoboda prowadzenia badań oraz utrwalenie europejskiej tradycji humanistycznej. W 2017 roku UEK podpisał Deklarację Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, w grupie pierwszych 23 polskich uczelni. Inicjatywa ta stanowi zobowiązanie uczelni do zachowania dwunastu zasad odpowiedzialności społecznej we wszystkich sferach jej funkcjonowania. Następnie w 2019 roku UEK podpisał Kartę Różnorodności jako druga uczelnia w Polsce, przyjmując tym samym odpowiedzialność za poszanowanie różnorodności w ramach funkcjonowania uniwersytetu. Natomiast w 2020 roku UEK otrzymał certyfikat HR Excellence in Research.

W 2020 roku Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie przystąpił również do inicjatywy ONZ PRME - Principles for Responsible Management Education, dołączając tym samym do elitarnego grona uczelni działających w duchu zrównoważonego rozwoju. Stał się także bardzo aktywnym członkiem PRME Chapter Poland - polskiej grupy roboczej uczelni będących członkami PRME. W 2022 roku UEK został przyjęty do kolejnej inicjatywy ONZ - Global Compact. Tym samym staliśmy się aktywnym uczestnikiem najbardziej prestiżowych organizacji międzynarodowych w ramach ONZ, działających na rzecz zrównoważonego rozwoju. Przyjęcie UEK do tych organizacji zapoczątkowało szereg zmian, mających na celu zrównoważony rozwój społeczny i środowiskowy Uczelni. W 2021 roku UEK przygotował i opublikował pierwszą wersję dokumentu Cele Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie na rzecz realizacji 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ. Przyjęty dokument świadczył o gotowości UEK do działania na rzecz wspólnego dobra, ochrony środowiska oraz równości społecznej i różnorodności. Określał on długofalowe działania, na które zdecydował się nasz Uniwersytet. Dokument ten został zaktualizowany w 2022 roku i będzie

corocznie podlegał ewaluacji efektów osiągania celów i ich aktualizacji. Dzięki podjętym działaniom, UEK był w stanie zgłosić swój udział w rankingu Times Higher Education IPMACT Ranking za rok 2022, gdzie uczestnicząc po raz pierwszy, od razu zajął bardzo wysoką pozycję, zarówno w zestawieniu polskim, jak i globalnym.

Rosnące wśród społeczności uczelnianej zainteresowanie problematyką społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju wynika z coraz bardziej powszechnej świadomości wyzwań współczesnego świata, ale również z intensyfikacji działań osób zaangażowanych w popularyzację wiedzy i aktywności z tego obszaru w naszym Uniwersytecie. Przejawem rosnącego znaczenia tych tematów w UEK było powołanie w 2020 roku Zespołu ds. Rozwoju Społecznego i Ekologicznego, który jako jednostka organizacyjna, stał się centrum działań społecznie odpowiedzialnych w UEK. Jednostka ta jest bardzo aktywna w obszarach działań społecznych i środowiskowych, edukacji pracowników i studentów, badań i łączenia różnych grup interesariuszy.

Powinności uczelni określane są w ramach trzech misji. O ile uczelnie w oczywisty sposób wypełniają zadania związane z pierwszą misją związaną z prowadzeniem badań i drugą misją związaną z dydaktyką, to trzecia misja stanowi temat wielu dyskusji, których celem jest wyznaczenie sposobu jej wdrażania. Trzecia misja stanowi odpowiedź na zachodzące zmiany w otoczeniu społeczno-gospodarczym, w wyniku których przed Uniwersytetem pojawiają się nowe wyzwania. Coraz istotniejsze stają się interakcje z otoczeniem zewnętrznym, ale i troska o interesariuszy wewnętrznych, która pozwala na świadome budowanie odpowiedzialności we wspólnocie akademickiej. Istotnym jest zatem uchwycenie, że sama trzecia misja bardzo mocno wpisuje się w budowanie społecznej odpowiedzialności Uczelni.

II Główne strategiczne kierunki rozwoju UEK

Aspekty społecznej odpowiedzialności Uczelni i jej zrównoważonego rozwoju znajdują pełne odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w odniesieniu do wszystkich obszarów funkcjonowania, w tym zarówno do aktywności naukowej i dydaktycznej, jak i do szeroko pojętych działań społecznych – tak lokalnych i regionalnych, jak i międzynarodowych.

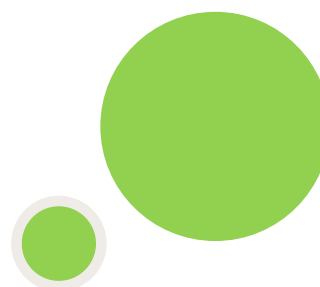
W obowiązującej strategii rozwoju Uczelni określono jej misję jako dążenie do synergii wysokiej jakości działalności badawczej, nowoczesnego kształcenia oraz realnego wpływu na otoczenie zewnętrzne. Działania Uniwersytetu ukierunkowane są na zrównoważony rozwój, innowacyjność, tolerancję, otwartość oraz różnorodność.

Celem strategicznym Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie jest systematyczne wzmacnianie akademickiego statusu uczelni prowadzącej wysokiej jakości kształcenie oraz osiągnięcie znaczącej pozycji w kraju i za granicą. Uczelnie wyższe są jedną z kluczowych instytucji odpowiedzialnych za kształtowanie społeczeństwa w różnych jego aspektach.

Strategiczne kierunki rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie wyrażone zostały w 8 Programach kluczowych określonych jako:

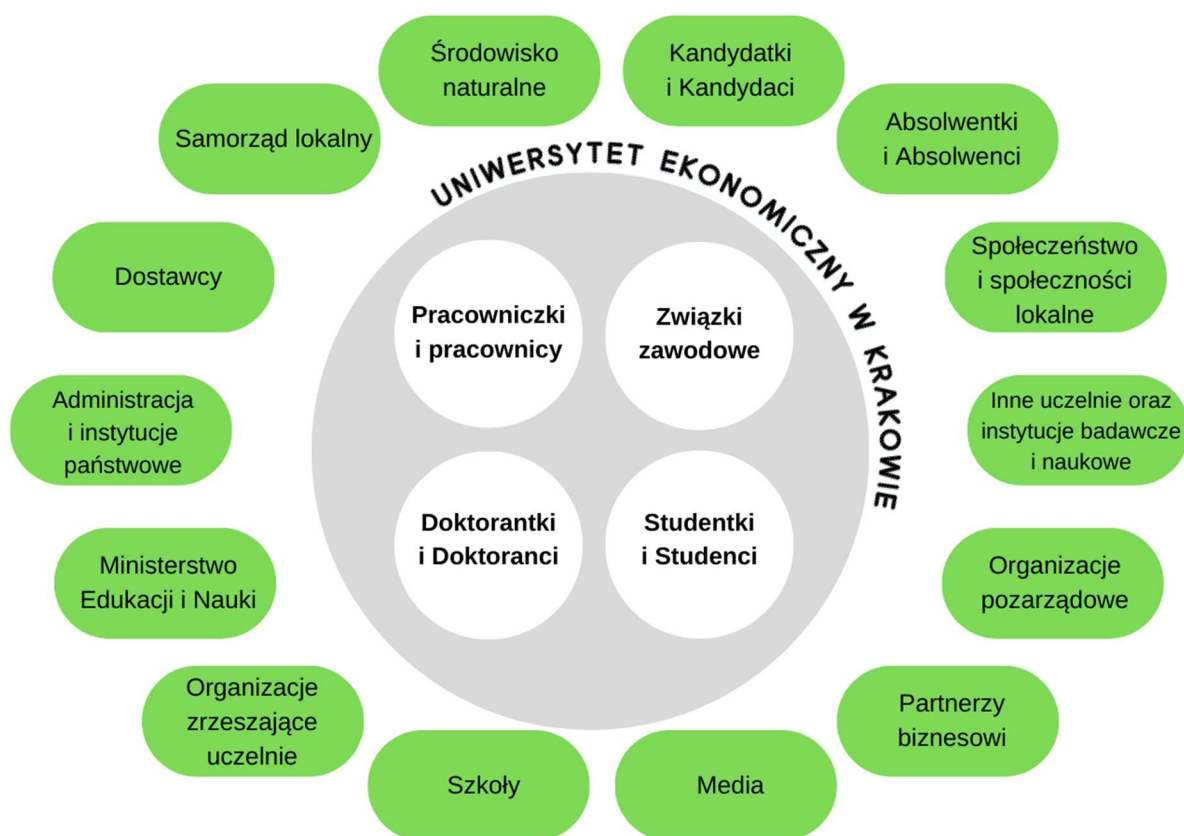
1. Doskonałość naukowa
2. Wysokiej jakości kształcenie
3. Aktywny i odpowiedzialny UEK
4. Nowoczesny pracodawca
5. Silna marka
6. Nowoczesny kampus
7. Finansowa stabilizacja
8. Cyfrowa uczelnia

Obszary te znajdują odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2025-2035, zakładającej kontynuację podjętych działań, z uwzględnieniem szczególnej roli społecznej odpowiedzialności Uniwersytetu we wszystkich przejawach jego działalności.

III Interesariusze

Zobowiązanie Uczelni do uwzględnienia zasad społecznej odpowiedzialności we wszystkich obszarach jej działalności oraz upowszechniania wiedzy na ten temat, determinuje potrzebę identyfikacji jej interesariuszy – zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Przeprowadzenie takiej analizy pozwoliło na wskazanie ich kluczowych grup, zobrazowanych na załączonym poniżej rysunku.

Rys. 1. Interesariusze Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród interesariuszy Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie należy wymienić zarówno interesariuszy wewnętrznych, którzy w murach Uniwersytetu pracują, studiują i podnoszą swoje kompetencje, jak i zewnętrznych, z którymi Uczelnia wchodzi w różne interakcje (Rys. 1.). Identyfikując interesariuszy Uczelni nie można także zapomnieć o środowisku naturalnym, na które Uczelnia oddziałuje, a które jest interesariuszem niemym.

Staranna identyfikacja interesariuszy uczelni stanowi podstawę do dalszych działań w zakresie społecznej odpowiedzialności, która powinna wynikać z ich potrzeb

i oczekiwać. Taki sposób myślenia pozwala zatem aby działania planowane przez Uniwersytet miały charakter strategiczny.

Otwarcie na interesariuszy

Oprócz głównych zadań Uczelni, jakimi są edukacja i nauka, równie ważnym obowiązkiem jest szeroko rozumiane zaangażowanie społeczne, dlatego Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie rozpoczął w maju 2021 realizację Projektu UEK Odpowiedzialny. Działalność zespołów i podzespołów powołanych w ramach niniejszego projektu koncentruje się wokół inicjatyw podejmowanych przez pracowników Uniwersytetu mających charakter prospołeczny i proekologiczny. Koncentrują się one w czterech kluczowych obszarach: wsparcia i pomocy zarówno pracownikom, jak również członkom lokalnej społeczności (UEK Pomaga), działaniach o charakterze proekologicznym (UEK Ekologia), inicjatywach ukierunkowanych na rozwój i wsparcie działalności artystycznej (UEK Sztuka) oraz kształtowania postaw obywatelskich (UEK Obywatelski).

Podjęte działania:

W ramach projektu UEK Odpowiedzialny, pracownicy Uniwersytetu mieli okazję uczestniczyć i współrealizować wiele zadań, wśród których warto wymienić:

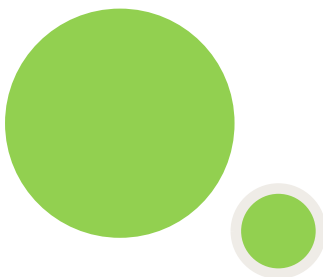
- realizację cyklu projektów edukacyjnych skierowanych do uczniów małopolskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych we współpracy z Fundacją GAP, Krakowskim Centrum Informacji Ukraińskiej KCIUK oraz Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli, finansowanych ze środków zadania publicznego Województwa Małopolskiego w obszarze: nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania w latach 2021-2022 pt. Małopolska! Postaw na edukację;
- organizację bezpłatnych zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży z Ukrainy w ramach Uniwersytetu Dziecięcego UEK w języku ukraińskim;
- wsparcie działań, zbiórek i akcji niesienia pomocy inicjowanych przez pracowników Uniwersytetu, m.in. pomocy dla Przystani Ocalenie, zbiórki książek dla krakowskich domów dziecka, wsparcia Krakowskiego Banku Żywności, Krakowskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, zbiórek na rzecz Fundacji Stawiamy na Łapy, Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
- organizację cyklu debat obywatelskich pod nazwą „Porozmawiaj-my o Krakowie” odbywających się w krakowskim klubie studenckim Pod Jaszczurami. Spotkania poświęcone są problematyce rozwoju społecznego i gospodarki opartej na innowacjach. Adresatami debat są mieszkańcy, działacze społeczni i przedsiębiorcy z Krakowa i okolicznych miejscowości;

- organizację paneli dyskusyjnych poruszających sprawy społeczne (komunikacja z pokoleniem Z, równość płci, prawa kobiet);
- realizację partycypacyjnych projektów łączących studentów UEK ze studentami uczelni artystycznych oraz podejmujących wspólnie tematy związane ze społeczną odpowiedzialnością, w tym ekologią, jakością życia, czy relacjami społecznymi, m.in. spektakl „Trylogia klimatyczna” na podstawie sztuki Thomasa Köcka, w której autor opisał wyzyskiwanie planety, poczynawszy od brazylijskiej „gorączki kauczukowej” po grożące nam katastrofy klimatyczne. Sztuka została wystawiona w Hali Widowiskowo-Sportowej UEK przez studentów Akademii Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego w Krakowie;
- cykl wystaw prac studentów Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki na kampusie Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie jako jeden z punktów programu Open Eyes Art Festival, organizowanego podczas Międzynarodowego Kongresu Ekonomii Wartości Open Eyes Economy Summit (2021, 2022);
- organizację wydarzeń artystycznych na terenie Uniwersytetu, m.in. dnia MUFO na UEK, Festiwalu Sztuki Ukraińskiej;
- organizację cyklu spotkań, warsztatów i wykładów w ramach dni zrównoważonego rozwoju na UEK „Sustainability Days”;
- zaangażowanie w proekologiczne, ogólnopolskie inicjatywy, m.in. „Pakt dla klimatu”, „Godzina dla Ziemi WWF”;
- wsparcie inicjatyw podejmowanych przez studentów kierunku Marketing i Komunikacja Społeczna: spotkania świątecznego UEK dla dzieci z krakowskich domów dziecka, akcji szycia przytulank dla podopiecznych krakowskich hospicjów dziecięcych oraz akcji wsparcia Krakowskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami pod hasłem „Psinder”;
- wsparcie krakowskiego oddziału Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w poszukiwaniu sponsorów oraz przekazanie im mebli z akademika UEK;
- powstanie inicjatywy „Dzień pracy z psem”, odbywającej się regularnie, w ramach której zapraszamy pracowników UEK do pracy wraz z swoimi psimi pupilami, a dla pupili i ich właścicieli organizowane są liczne atrakcje.

Plany oraz rekomendacje:

- planowana jest kontynuacja działań podejmowanych w ramach projektu Uniwersytet Odpowiedzialny, w szczególności kontynuacja współpracy z partnerami zewnętrznymi (takimi jak Bank Żywności, Krakowskie Centrum Edukacji Klimatycznej, KTOZ i innymi);

- planowane jest promowanie i wsparcie oddolnych inicjatyw pracowników i studentów UEK w zakresie odpowiedzialności społecznej, w szczególności zapewnienie wsparcia organizacyjnego i promocyjnego;
- planowane jest umożliwienie studentom zdobywania dodatkowych punktów ECTS poprzez zaangażowanie w wolontariat, na przykład podczas organizacji zbiórek na Uniwersytecie, wsparcia organizacyjnego Uniwersytetu Dziecięcego UEK, realizacji projektów społecznie odpowiedzialnych;
- planowana jest zwiększona współpraca z Parlamentem Studenckim, Kołami Naukowymi i organizacjami studenckimi.

IV Zrównoważony rozwój i środowisko naturalne

Ze względu na specyfikę kampusu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, uważany jest on za kampus zielony z dużym udziałem roślinności. Na tym jednak UEK nie poprzestaje - planowane jest dalsze zwiększanie terenów zielonych, inwestycje w przyjazną środowisku infrastrukturę, a także proekologiczne rozwiązania związane ze zużyciem wody i prądu. UEK chce być uczelnią przyjazną środowisku, zapewnić bezpieczne i zdrowe miejsce pracy oraz nauki dla całej społeczności. Wiąże się to także z realizacją 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ.

Podjęte działania:

W 2020 r. opracowano najbardziej dotąd obszerny dokument związany z ekologicznym kampusem - Zielony UEK. Jego celem jest zwrócenie uwagi na kilka kluczowych spraw związanych z ochroną środowiska oraz zrównoważonym gospodarowaniem zasobami na uczelni.

Jednostką mającą na celu wspieranie transformacji Uniwersytetu w kierunku zrównoważonego rozwoju jest Zespół ds. Rozwoju Społecznego i Ekologicznego. Inicjuje on i konsultuje tworzenie nowych ekologicznych rozwiązań na terenie kampusu UEK.

W dokumencie Cele Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie na rzecz realizacji 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ, UEK zadeklarował także działania na rzecz wspólnego dobra i ochrony środowiska. W związku z tym podejmowane były liczne inicjatywy, a wśród nich:

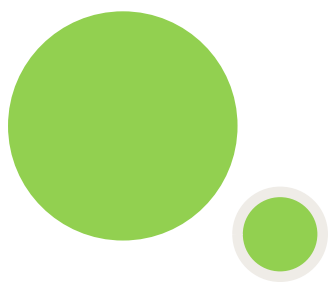
- montaż źródełek wody pitnej na terenie kampusu i w wybranych budynkach Uczelni we współpracy z Wodociągami Miasta Krakowa, sprzyjający zmniejszeniu zużycia butelek plastikowych;
- montaż stacji do samodzielnej naprawy rowerów na kampusie oraz popularyzacja wykorzystania rowerów jako środka transportu, promowanie postaw ekologicznych i prozdrowotnych poprzez współpracę z Urzędem Miasta Krakowa w ramach akcji „Rowerem do Pracy”;
- korzystanie przez pracowników Działu Technicznego z roweru cargo jako środka transportu;
- zwiększenie liczby stojaków rowerowych na kampusie (także zadaszonych);
- zwiększenie udziału terenów zielonych i rekreacyjnych na kampusie poprzez utworzenie Ogrodu profesorskiego wraz z nasadzeniami roślinności;

- stopniowe zmniejszanie ilości dokumentów papierowych na rzecz elektronicznego obiegu dokumentów, a tym samym minimalizację odpadów papierowych i zużycia papieru;
- zwiększenie liczby koszy do segregacji śmieci na terenie kampusu oraz umiejscowienie na portierniach pojemników na zużyte baterie;
- przeprowadzenie audytu efektywności energetycznej i audytu oświetlenia budynków i kampusu;
- zakup i montaż zgniatarek butelek plastikowych, zwłaszcza na hali sportowej;
- stworzenie corocznego wydarzenia dedykowanego społeczności akademickiej, mającego na celu promowanie postaw proekologicznych i debatę nad globalnymi problemami środowiskowymi i społecznymi – „Sustainability Days”.

Plany oraz rekomendacje:

- wymiana oświetlenia w budynkach i terenach Kampusu (wymiana żarówek na LEDowe);
- zastosowanie ogniw solarnych i fotowoltaicznych do produkcji energii elektrycznej;
- planowanie nowych inwestycji z uwzględnieniem wpływu na środowisko;
- zaprojektowanie i wybudowanie nowego, pasywnego budynku konferencyjno-dydaktycznego;
- wykorzystanie wody deszczowej za pomocą zbiorników do gromadzenia wód opadowych wraz z wykorzystaniem w systemie podlewania roślin i sputkiwania chodników na terenie kampusu;
- remont dachu w Pawilonie Sportowym zgodnie z koncepcją gospodarki o obiegu zamkniętym, z montażem systemów fotowoltaicznych oraz przy jednoczesnej analizie możliwości użycia ekologicznych materiałów;
- zagospodarowanie terenów zielonych na kampusie w kierunku stworzenia przyjaznych dla studentów i pracowników miejsc do odpoczynku, wyciszenia czy spokojnej rekreacji;
- systematyczne wsparcie istniejących i tworzenie nowych programów związanych z ochroną środowiska;

- zwiększenie liczby miejsc do cichej pracy własnej w budynkach UEK;
- pierwszeństwo tych lokali gastronomicznych do wynajmu przestrzeni UEK, które minimalizują negatywny wpływ na środowisko, wynikający z produkcji żywności (minimalizacja plastikowych naczyń i słomek, segregacja śmieci, wprowadzenie dań wegetariańskich i wegańskich do oferty).

V Różnorodna wspólnota

Wspólnota akademicka Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie zaangażowana jest w tworzenie środowiska wolnego od wszelkich przejawów dyskryminacji i prześladowania, budowanego w oparciu o kulturę integracyjną, która promuje równość, ceni różnorodność oraz godność wszystkich członków uczelnianej społeczności.

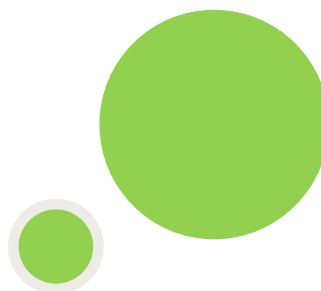
W Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie nie tolerujemy żadnej formy dyskryminacji, przemocy i molestowania, dążymy do sytuacji, w której wszyscy członkowie wspólnoty akademickiej będą traktowani z uprzejmością, równością i wzajemnym poszanowaniem swoich praw.

Wprowadzona w 2022 roku Procedura przeciwdziałania dyskryminacji określa zasady zapobiegania zjawisku dyskryminacji w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Celem jej wprowadzenia jest wspieranie działań przeciwdziałających dyskryminacji oraz ochrona członków społeczności akademickiej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie przed wystąpieniem dyskryminacji w miejscu pracy lub w związku z pracą. Do stosowania Procedury zobligowani są pracownicy, studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych i MBA oraz innych form kształcenia w Uniwersytecie.

W 2022 roku Rektor powołał Pełnomocnika ds. równego traktowania, który stanął jednocześnie na czele Rektorskiej Komisji ds. równego traktowania.

Zarządzeniem rektora w 2022 roku przyjęto Plan Równości Płci (Gender Equality Plan) dla Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Opracowanie Planu wspiera zaplanowane kierunkowe działania Uczelni nastawione na wykorzystanie potencjału każdego pracownika - bez względu na płeć. Zasadniczym celem jego wdrożenia jest tworzenie środowiska pracy i nauki, bezpiecznego i przyjaznego dla wszystkich uczestników wspólnoty akademickiej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Temu samemu celowi podporządkowane są obecne i przyszłe działania na rzecz zapewniania wszystkim równych szans, obejmujące również eliminowanie wszelkich przejawów nierówności.

Przyjęty w 2019 roku dokument p.n. „Zasady postępowania w zakresie przeciwdziałania mobbingowi w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie” stanowi załącznik do Regulaminu pracy i reguluje procedurę zgłaszania, wyjaśniania oraz rozstrzygnięcia zgłoszonych przypadków mobbingu.

Plany oraz rekomendacje:

Dla dalszego sukcesu wdrożenia i funkcjonowania strategii uczelni odpowiedzialnej przy jednoczesnym dążeniu do zachowania kultury sprzyjającej inkluzywności konieczne jest:

- opracowanie szczegółowych procedur w zakresie równości płci obowiązujących także w stosunku do innych, niż pracownicy, grup społeczności akademickiej;
- zobowiązanie do promowania równości płci w środowisku akademickim, w szczególności do stworzenia warunków dla równoprawnej ścieżki kariery oraz obecności kobiet na wyższych stanowiskach, zarówno akademickich jak i administracyjnych, i pomocniczych;
- dążenie do zwalczania różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn;
- uwzględnienie podczas zwalczania dyskryminacyjnego traktowania, również zachowań, których mogą doświadczyć osoby transpłciowe;
- stworzenie standardów obsługi studentów niebinarnych i transpłciowych, zakładających wprowadzenie w obszarze języka, a w szczególności preferowanego sposobu zwracania się do studentów niebinarnych i transpłciowych, unikania mowy nienawiści oraz komentowania orientacji seksualnej studentów;
- przyjęcie rozwiązań gwarantujących swobodę wyboru stosowania feminatywów w określaniu nazw stanowisk i sposobu wzajemnego zwracania się do siebie;
- wspieranie działalności kół studenckich zajmujących się tematyką LGBT+ oraz zaangażowanie do współpracy Parlamentu Studenckiego lub innych organizacji, które z powodzeniem mogłyby włączyć się w stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia;
- aktywne angażowanie emerytów w działania na rzecz społeczności;
- zwiększenie dostępu starszych dorosłych do oferty Uniwersytetu w zakresie programów zdrowotnych i wellness oraz jego działań artystycznych i kulturalnych;
- rozważenia dołączenia do sieci Age-Friendly University Network poprzez przyjęcie reguł i polityk obowiązujących w uczelniach partnerskich;
- uznanie, że postęp w zakresie równości i inkluzywności wszystkich grup społecznych wymaga zaangażowania i działań na wszystkich poziomach organizacji, a w szczególności aktywnego przywództwa osób zajmujących wyższe stanowiska.

Rok 2023 przyniósł w prawodawstwie polskim również proces wdrażania unijnej dyrektywy work-life balance. Dyrektywa ta została wprowadzona w celu poprawy jakości życia pracowników poprzez zapewnienie równowagi między życiem

zawodowym, a prywatnym. Ma również zniwelować różnice pomiędzy pracownikami posiadającymi dzieci i tymi bez dzieci, a także między kobietami i mężczyznami.

Świadomość problematyki zapewnienia dobrostanu pracowników nie może wynikać jedynie z obowiązujących przepisów prawnych. W organizacji świadomie podejmującej wyzwania jej społecznej odpowiedzialności, troska o zapewnienie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, musi wykraczać daleko poza przyjęte rozwiązania ustawowe i przejawiać się w działaniach wynikających z przekonania o korzyściach płynących z takiego podejścia pracodawcy.

Plany oraz rekomendacje:

- stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia w zakresie work-life balance, obejmującego także działania profilaktyczne i edukacyjne, w tym związane z przeciwdziałaniem występowania objawów wypalenia zawodowego;
- poszerzenie oferty Centrum Wsparcia Psychologicznego o konsultacje i warsztaty z zakresu work-life balance dla wszystkich grup pracowniczych;
- przeprowadzenie audytu wszystkich polityk (w szczególności związanych z oferowanymi programami grantowymi oraz oceną okresową) pod kątem potencjalnych obszarów dyskryminacji nie tylko osób posiadających dzieci, ale także będących w innych sytuacjach życiowych, które potencjalnie mogą wykluczać je okresowo z aktywności zawodowej.

VI Uczelnia dostępna

Uczelnia nie jest „samotną wyspą” lecz jedną z kluczowych instytucji odpowiedzialnych za budowanie społeczeństwa. Jako Uniwersytet chcemy kształcić nie tylko specjalistów w konkretnych dziedzinach naukowych, ale również odpowiedzialnych obywateli kreujących rzeczywistość, świadomych swojego wpływu na otoczenie, wrażliwych na drugiego człowieka i jego potrzeby.

Dokładamy najwyższych starań, by być uczelnią w pełni otwartą, dostępną i inkluzywną dla wszystkich osób studiujących, pracujących, współpracujących, ubiegających się o zatrudnienie czy możliwość nauki.

Dążymy do zapewnienia takich warunków środowiska fizycznego, otoczenia, technologii cyfrowej oraz organizacji procesów i metod zarządzania, a także dydaktyki, aby niepełnosprawność oraz indywidualne potrzeby nie stanowiły powodu wykluczenia kogokolwiek z nauki, pracy i uczestnictwa w życiu akademickim.

Praktyka dostępności prowadzi zatem do stwarzania przyjaznych i koniecznych warunków do samodzielnego, niezależnego studiowania, pracy naukowej i administracyjnej. Służy ona także przeciwdziałaniu dyskryminacji oraz równemu traktowaniu wszystkich członków społeczności akademickiej. W naszych działaniach dążymy także do zapobiegania powstawaniu barier architektonicznych, cyfrowych, edukacyjnych oraz informacyjno-komunikacyjnych.

Dostępność Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie:

- to troska o wszystkich członków społeczności akademickiej;
- dla niektórych jest niezbędna, a przydatna jest dla wszystkich;
- to proces, który umożliwia zwiększenie udziału w życiu społecznym grup narażonych na marginalizację;
- to równe szanse dla wszystkich;
- przyjazność i otwartość Uczelni na każdą osobę o indywidualnych potrzebach oraz zapewnienie jej samodzielności w zdobywaniu wiedzy oraz wykształcenia, a także niezależność w wyborze ścieżki kariery zawodowej;
- to jedna z kluczowych dla nas wartości oraz szansa na rozwój instytucji i społeczeństwa.

Podstawą prawną do wdrażania dostępności w Polsce w podmiotach publicznych jest Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o zapewnianiu dostępności cyfrowej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Założenia ustawy wynikają wprost z proklamowanej i przyjętej w Polsce Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, która zmienia sposób postrzegania niepełnosprawności jako problemu natury medycznej i charytatywnej i wprowadza ważny kontekst funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie. Ten biopsychospołeczny model rozumienia niepełnosprawności wskazuje bariery, z jakimi mierzą się osoby niepełnosprawne, które pragną funkcjonować w społeczeństwie na równych prawach, jak osoby pełnosprawne. Dbłość o dostępność i zapobieganie powstawaniu barier uniemożliwiających osobom z niepełnosprawnościami, osobom neuroróżnorodnym, czy na różnych etapach życia człowieka staje się ważnym elementem społecznej inkluzji.

Zgodnie z Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami:

- Dostępność rozumiemy jako dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną, co najmniej w zakresie określonym przez minimalne wymagania, o których mowa w art. 6, będącą wynikiem uwzględnienia uniwersalnego projektowania albo zastosowania racjonalnego usprawnienia.
- Za osobę ze szczególnymi potrzebami uważamy osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Dokumentami ustanawiającymi dostępność oraz regulującymi procedury związane z nią w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie jest Zarządzenie Rektora są w sprawie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie oraz powołanie Koordynatora ds. dostępności oraz Uczelnianego Zespołu ds. dostępności.

Dostępność uczelni dotyczy zarówno działań służących zapewnieniu narzędzi, sposobów i technologii komunikacyjnej, tworzenia i administrowania stronami internetowymi, zarządzaniu w tworzeniu treści cyfrowych dostępnych dla wszystkich, jak i procesu kształcenia, czy z zakresu znoszenia barier architektonicznych.

Dostępność nie jest celem, a środkiem oraz prawem. Jest także szansą na inkluzję społeczną i zawodową grup marginalizowanych, zwłaszcza osób

z niepełnosprawnościami. Tym samym uniwersytet dostępny jest także uniwersytetem inkluzywnym.

Podjęliśmy wiele działań, by osoby o szczególnych potrzebach, w tym osoby z niepełnosprawnościami, miały jak najlepsze warunki do kształcenia oraz pracy.

Podjęte działania:

- Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie dostosowuje kolejne budynki znajdujące się na kampusie Uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, na zasadach projektowania uniwersalnego (z uwzględnieniem jego siedmiu zasad według Ronalda Mace'a) lub korzystając z racjonalnych usprawnień, w szczególnych wypadkach tj. w budynkach zabytkowych. Wszystkie najważniejsze, nowe inwestycje konsultowane są z Uczelnianym Zespołem ds. dostępności oraz Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami, aby były dostępne dla osób z indywidualnymi potrzebami;
- UEK wspiera działalność Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami w działaniach mających na celu wsparcie studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami w procesie kształcenia i integracją ze środowiskiem;
- Uczelnia zapewnia przestrzeń przyjazną również innym grupom ze szczególnymi potrzebami w tym rodzicom z małymi dziećmi udostępniając zlokalizowany w paw. F Pokój Rodzica.

Dzięki realizacji projektu „UEK dostępny dla wszystkich”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, na Uczelni podjęte zostały następujące działania w zakresie dostępności:

- modyfikacja struktury organizacyjnej Uczelni - uruchomienie Centrum Wsparcia Psychologicznego (CWP), powstanie Think-tanku zajmującego się politykami publicznymi w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami;
- zmiany w zakresie architektury zwiększające dostępność - dostosowanie pomieszczeń na potrzeby CWP, budowa dostępnej windy w pawilonie Ustronie, budowa dostosowanej Sali Profesorskiej (przebudowa wejścia dostosowanego do potrzeb OzN oraz remont łazienek);
- rozszerzenie zakresu wsparcia technologicznego zwiększającego dostępność, montaż pętli indukcyjnych w salach dydaktycznych, wprowadzenie na kampusie UEK systemu nawigacji głosowej Totupoint, budowa nowej strony internetowej Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Zaprojektowanie oraz wprowadzenie Wirtualnego Spaceru w celu zapoznania się OzN z dostępnością

architektoniczną kampusu UEK oraz zaplanowaniu swojej wizyty na kampusie, jak również do przygotowania trasy przez asystenta i trenera orientacji przestrzennej;

- modyfikacja i rozszerzenie zestawu procedur wspierających dostępność, stworzenie procedury dotyczącej obowiązkowego szkolenia dla nowo przyjętych pracowników (administracyjnych i naukowych) z zakresu tematyki niepełnosprawności, przygotowanie procedury dotyczącej wsparcia dla studentów z dysleksją, przygotowanie procedury ewakuacji osób z niepełnosprawnościami wraz z zakupem sprzętu (krzesel do ewakuacji);
- modyfikacja i poszerzenie zakresu wsparcia edukacyjnego zwiększającego dostępność – stworzenie Pracowni Dostępności, opracowanie słownika ekonomicznego w polskim języku migowym, przygotowanie pakietu wsparcia edukacyjnego dla osób z dysleksją;
- realizacja działań szkoleniowych podnoszących świadomość niepełnosprawności – przedstawienie oferty szkoleń dla pracowników administracyjnych i naukowych UEK, delegowanie pracowników na szkolenia i studia podyplomowe, organizacja paneli dyskusyjnych dotyczących niepełnosprawności, odbycie wizyt studyjnych;
- UEK jako centrum doskonałości w zakresie dostępności – organizacja panelu dotyczącego niepełnosprawności w ramach Sympozjum Współczesna Gospodarka i Administracja Publiczna, wsparcie różnorodności z uwzględnieniem sytuacji Osób z Niepełnosprawnością, upowszechnienie i aktualizacja programu Uczelnia Przyjazna Osobom z Niepełnosprawnościami (UPON), opracowanie Strategii Uczelni Dostępnej, jako elementu Strategii Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, przygotowanie monografii naukowej dotyczącej dostępności w oparciu o doświadczenia projektowe.

Plany oraz rekomendacje:

Rekomenduje się, biorąc pod uwagę dostępność architektoniczną budynków Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, następujące działania:

- rozwój systemu planowania harmonogramu zajęć dla grup studenckich, w których znajdują się osoby z niepełnosprawnościami z uwzględnieniem dostępności architektonicznej sal i budynków, np.: dla osób z niepełnosprawnościami narządu słuchu należy zaplanować zajęcia w salach z zainstalowaną pętlą indukcyjną, dla osób poruszających się na wózkach w salach i budynkach bez barier architektonicznych, dla osób z autyzmem lub klaustrofobią - w przestrzennych salach z oknami, harmonogram zajęć dla grup studenckich z osobami z niepełnosprawnościami należy zaplanować z czasem

pomiędzy zajęciami, który umożliwia spokojne przemieszczenie się pomiędzy budynkami, piętrami i salami;

- w salach wykładowych, pracowniach, laboratoriach i aulach należy zapewnić co najmniej jedno miejsce dla osoby poruszającej się na wózku, niestosowanie podestów (np. przy mównicach) lub umożliwienie wjazdu na mównicę (np. za pomocą podestów), zapewnienie krzesel z pulpitemi zarówno dla osób praworęcznych i leworęcznych, zastosować oznakowanie kontrastowe schodów;
- projektowanie przestrzeni przyjaznych i wyciszających (pokój wyciszenia, wykorzystanie np. słuchawek wygłuszających) dla osób w spektrum autyzmu, z niepełnosprawnością intelektualną, z nadwrażliwością sensoryczną, z trudnościami społecznymi, z trudnościami emocjonalnymi, z przejściowymi trudnościami osobistymi, które muszą odreagować zebrane napięcie;
- zaleca się dalsze konsultowanie nowych inwestycji oraz remontów z koordynatorem dostępności architektonicznej, a także włączenie koordynatorów dostępności w proces planowania i realizacji inwestycji na każdym etapie, dostosowanie miejsca pracy dla zatrudnianych OzN w zależności od potrzeby zatrudnionej osoby;
- planowanie wydarzeń na Uczelni z uwzględnieniem dostępności przestrzeni poprzez np. wydzielenie strefy/miejsc dla osób poruszających się na wózkach na równych zasadach, jak dla osób z niepełnosprawnościami;
- zadbanie o bezpieczeństwo osób z niepełnosprawnościami pod względem ewakuacji z miejsc wydarzeń, z poszczególnych budynków, m.in. poprzez wydzielenie stref oczekiwania na pomoc czy instalację sygnalizatorów alarmowych dźwiękowych i wzrokowych (światlnych);
- kampus Uczelni powinien zyskać spójny i konsekwentny system oznaczenia budynków, pomieszczeń i ich funkcji;
- miejsca odpoczynku jak tereny zielone, ogród, ławki i zadaszenia powinny zostać dostosowane do osób poruszających się na wózkach (m.in. nawierzchnia, która nie blokuje kół, miejsce przy ławkach dla wózków, itp.).

W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:

- zadbanie o pętle indukcyjne we wszystkich salach dydaktycznych, aulach oraz salach reprezentacyjnych, w których odbywają się wykłady/wydarzenia, a także w punktach rejestracji/informacji, na portierniach, w Centrum Obsługi Studenta oraz Bibliotece;

- podczas organizacji wydarzeń, zwłaszcza o charakterze masowym jak Juwenalia, Święto Uczelni, koncerty masowe warto zadbać o informacje dla:
 - osób chorujących na cukrzycę – o możliwości wniesienia własnego jedzenia i napojów oraz o planowanych punktach gastronomicznych,
 - osób chorujących na choroby serca lub epilepsję – o użyciu laserów lub stroboskopów podczas wydarzeń,
 - dla kobiet w ciąży i rodziców z dziećmi – o dostępności pokoju dla rodziców z dzieckiem, punktach sanitarnych,
 - możliwości wniesienia leków na teren wydarzenia;
- oznakowanie drzwi wejściowych za pomocą tabliczek brajlowskich, napisów w druku wypukłym oraz systemu NFC;
- zapewnienie planów tyflograficznych oraz oznaczeń pięter, wraz z montażem tabliczek brajlowskich na poręczach i pochwytach na klatkach schodowych, w obiektach administracyjnych należy zadbać o obniżenie ludy z możliwością podjechania do niej na wózku, wieszanie skrzynek na dokumenty na wysokości nie większej niż 110 cm, wyposażenie w pętlę indukcyjną, zapewnienie tłumacza polskiego języka migowego oraz właściwe oznaczenie stanowisk z czytelną informacją o możliwości skorzystania z pętli indukcyjnej i/lub tłumacza PJM;
- aktualizację systemu Wirtualnego Spaceru po kampusie po każdych zmianach w infrastrukturze kampusu.

W zakresie dostępności cyfrowej rekomenduje się:

- stworzenie regulaminu wraz z zasadami udostępniania domeny uek.krakow.pl jednostkom organizacyjnym oraz pracownikom naukowym, w którym redaktorzy i administratorzy stron zobowiązują się do przestrzegania wytycznych WCAG oraz zaprojektowanie spójnego szablonu, spełniającego kryteria WCAG dla stron znajdujących się w domenie uek.krakow.pl;
- zapewnienie nakładki w USOSweb do zbierania i przekazywania informacji prowadzącym zajęcia oraz sekcji harmonogramów o osobie ze szczególną potrzebą znajdującą się w grupie zajęciowej;
- projektowanie zintegrowanego systemu obiegu dokumentów elektronicznych z uwzględnieniem kryteriów WCAG oraz zadbanie o dostępność cyfrową Intranetu;
- systematyczne audytowanie stron internetowych znajdujących się w domenie uek.krakow.pl;

Planując proces dydaktyczny i prowadzenie zajęć warto zadbać o:

- uniwersalne projektowanie dydaktyki w celu wykluczenia i zapobiegania powstawaniu potencjalnych barier oraz umożliwienie uczestnictwa w zajęciach jak największej liczbie studentów. Uniwersalne projektowanie wykładów i kursów zakłada takie rozwiązania, które są użyteczne dla wszystkich ludzi w jak największym zakresie, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznych zmian. Uniwersalne projektowanie zachodzi z zastosowaniem jego ośmiu zasad: równego dostępu, elastyczności formy, prostoty i intuicyjności, czytelnej informacji, tolerancji na błędy, minimalizacji wysiłku fizycznego, zapewnienia przestrzeni i wymiarów dla podejścia i użycia oraz percepcji równości;
- stałe podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej z zakresu metodyki uniwersalnego projektowania w dydaktyce;
- zapewnienie przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami wsparcia doradczego kadrze dydaktycznej w zakresie implementacji metodyki uniwersalnego projektowania w dydaktyce;
- zapewnienie adaptacji materiałów dydaktycznych przez pracownię teleinformatyczną;
- uwzględnienie pytań dotyczących dostępności w ankietach skierowanych do studentów na zakończenie kursu;
- uwzględnienie podczas hospitacji zajęć dydaktycznych dodatkowego kryterium oceny odnoszącego się do realizacji przez prowadzącego zajęcia standardu uniwersalnego projektowania;
- wykłady w formie zdalnej i nauka online powinny zostać przygotowane z uwzględnieniem wytycznych WCAG;
- zaleca się kształtowanie przez uniwersytet właściwych postaw wśród studentów przyczyniających się do promowania inkluzji społecznej i szacunku dla różnorodności w otoczeniu (np. poprzez wprowadzenie treści dotyczących inkluzji i dostępności do programów nauczania).

Zapewnienie warunków otoczenia dla pracowników o indywidualnych potrzebach:

- zapewnienie odpowiednich warunków do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami poprzez dostosowanie dokumentów (formularzy) zatrudnienia oraz stworzenie procedury zatrudniania i przeprowadzania rekrutacji dla osób z indywidualnymi potrzebami;

- dostosowanie stanowiska pracy dla osoby z indywidualnymi potrzebami według jej zaleceń;
- stwarzanie warunków do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami poprzez dostosowanie charakteru pracy i zakresu obowiązków do ich możliwości.

VII Badania naukowe i dydaktyka z oddziaływaniem społecznym

Równość dostępu do edukacji i badań

Działania związane z dostępnością, z reguły koncentrujące się na zmianach organizacyjnych, adaptacji infrastruktury, dostępu do informacji, w środowisku akademickim wpisują się w szersze priorytety – równości dostępu do edukacji, wolności akademickiej, etyki i anglosaskiego „integrity” łączącego w sobie kwestie prawości, uczciwości czy też moralnej postawy (integralności) badaczy, wykładowców i studentów. Gdy równość dostępu otwiera drzwi do Uczelni dla wszystkich zainteresowanych, swoboda akademicka zapewnia wolność intelektualną – jest to koncepcja moralno-prawna wyrażająca przekonanie, że wolność dociekań pracowników naukowych i dydaktycznych jest niezbędna dla realizacji misji uczelni, a także dla wzmacniania zasad panujących w środowisku akademickim oraz że uczeni powinni mieć swobodę nauczania lub przekazywania idei i faktów bez obawy przed represjami, utratą pracy lub więzieniem.

Równy dostęp, oparty na artykule 73 Konstytucji gwarantującym powszechny i równy dostęp do wykształcenia, jest systemem zapewniającym dostępność dla wszystkich zainteresowanych bez względu na płeć, wiek, kolor skóry, przekonania religijne, pochodzenie, doświadczenia życiowe, stan zdrowia.

Dotychczas podjęte działania:

- stworzono stanowisko Pełnomocnika ds. Równego Traktowania,
- wdrożono system monitoringu statystyk rekrutacyjnych pod kątem równouprawnienia kandydatów,
- wdrożono system monitoringu liczby publikacji oraz kierownictwa projektów pod kątem płci,
- stworzono pracownię tyfloinformatyczną, wspomagającą w przygotowaniu materiałów dydaktycznych dla studentów i pracowników z niepełnosprawnościami,
- zwiększono dostępność uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w celu wyrównania dostępu do zasobów dydaktycznych,

- przystąpiono od inicjatywy PRME (Principles for Responsible Management Education) i oddano pierwszy raport samooceny Uczelni.

Plany oraz rekomendacje:

- w ramach monitoringu procesu rekrutacji, rozwój systemu śledzenia losów kandydatów na studia oraz systemu pozyskiwania informacji zwrotnej o napotykanym przez nich problemach z dostępnością w procesie rekrutacji;
- stworzenie programu promocji możliwości kształcenia wymierzonego w grupy nie reprezentowane lub niedostatecznie reprezentowane w społeczności uczelnianej;
- stworzenie systemu promocji osiągnięć osób z grup wcześniej niereprezentowanych lub niedostatecznie reprezentowanych w społeczności uczelnianej;
- w ramach ewaluacji jakości kształcenia, rozwój systemu monitoringu dostępności w okresie trwania studiów oraz monitoringu doświadczeń absolwentów;
- zapewnienie równouprawnienia w składzie uczelnianych komisji i zespołów.

Wolność akademicka, formalnie zatwierdzona w ministerialnym „Pakiecie Wolności Akademickiej” z 2021 roku, zapewnia wolność intelektualną i jest koncepcją moralno-prawną wyrażającą przekonanie, że wolność dociekań pracowników naukowych i dydaktycznych jest niezbędna dla realizacji misji uczelni, a także dla wzmocnienia zasad panujących w środowisku akademickim oraz postuluje, że uczeni powinni mieć swobodę nauczania lub przekazywania idei i faktów w tym tych, które mogą być niewygodne dla zewnętrznych grup politycznych lub władz.

Dotychczas podjęte działania:

- wdrożono European Charter for Researchers;
- uczelnia przystąpiła do Forum Uniwersytetów Zaangażowanych;
- zapewniono swobodę kształcenia poprzez rozwój systemu tworzenia nowych kierunków, specjalności, modułów i przedmiotów, przy spełnieniu wymów ustawodawczych i uczelnianych;
- dzięki projektom HUB i Szkoła Podstaw Dydaktyki Akademickiej, podniesiono poziom kształcenia, pomagając wykładowcom w nabyciu bądź rozwoju ich kompetencji dydaktycznych pozwalających na przekazywanie wiedzy i umiejętności w sposób zgodny z potrzebami wykładowcy i studentów, oraz pozwalających na maksymalną realizację założonych efektów uczenia się w sposób nowoczesny i kreatywny.

Plany oraz rekomendacje:

- rozwój systemu kariery (ścieżki) dydaktycznej, zorientowanej na stymulowanie działań dydaktycznych i okołodydaktycznych dla pracowników na stanowiskach dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych (m.in. dedykowany system awansu i nagradzania);
- modyfikacja systemu ewaluacji zajęć poprzez dodanie komponentu monitorującego kwestie swobody dydaktycznej w prowadzeniu zajęć, co pozwala na monitorowanie kwestii ingerencji w swobodę prowadzenia zajęć, nacisku przełożonych na zawartość przedmiotów lub na zapewnienie określonych wyników;
- budowa systemu ilościowej weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się, weryfikującego wybrane przez prowadzącego metody dydaktyczne, tematykę oraz materiały źródłowe pod kątem realizacji założonych efektów uczenia się.

Wolność uczenia się wynika z szerszej koncepcji wolności akademickiej i ma na celu zapewnienie studentom równego i nieograniczonego dostępu do kształcenia.

Dotychczas podjęte działania:

- wzmocniono zaangażowanie studentów (lub ich reprezentantów) w zarządzanie działaniami dydaktycznymi Uczelni (zgodnie z EPRS, 2023);
- zapewniono stały rozwój oferty kształcenia Uczelni, pozwalający na uzyskiwanie wiedzy na poziomach studiów I-stopnia, II-stopnia, jednolitych magisterskich, w nowych dyscyplinach i zakresach tematycznych, w trybach stacjonarnych i niestacjonarnych, w języku polskim i angielskim;
- zwiększono swobodę wyboru pozyskiwanych wiedzy i umiejętności poprzez stałe zwiększanie oferty specjalności, przedmiotów do wyboru;
- zapewniono studentom wpływ na metodykę kształcenia, systemy weryfikacji założonych efektów uczenia się poprzez rozszerzenie możliwych metod zaliczeń;
- wdrożono Kodeks Etyki Doktoranta;
- wdrożono Kodeks Etyki Studenta, gwarantującego prawa i obowiązki studenta;
- zapewniono studentom sprawiedliwą ocenę wiedzy i efektów pracy (zgodnie z Kodeksem Etyki Studenta).

Plany oraz rekomendacje:

- zwiększenie roli studentów w modyfikacji istniejących i tworzeniu nowych kierunków kształcenia, dzięki uczestnictwu w komisjach UEK związanych z kształceniem;

- rozwój systemu weryfikacji efektów uczenia się, zapewniającego studentom informację zwrotną o osiągniętych przez nich efektach uczenia się, wraz z systemem informacji zwrotnej dla wykładowców, umożliwiającego podnoszenie jakości kształcenia;
- rozwój systemu ewaluacji studenckich, zapewniającego prawo studentów do wyrażania własnych opinii w zakresie tematyki przedmiotu i kierunku oraz dla informacji zwrotnej o rozbieżnościach pomiędzy prowadzącym a studentem w ocenie wartości opinii głoszonych przez studenta.

Wolność prowadzenia badań oparta jest na założeniu, że nauka jest spontanicznym porządkiem, który powstaje w wyniku otwartej debaty wśród specjalistów. Nauka może zatem rozkwitać tylko wtedy, gdy naukowcy mają swobodę dążenia do prawdy jako celu samego w sobie. Oznacza to, że pracownicy naukowcy, zarówno w sali dydaktycznej, jak i poza nią, powinni mieć nieograniczoną swobodę kwestionowania i sprawdzania zdobytej wiedzy oraz przedstawiania kontrowersyjnych i niepopularnych opinii, niezależnie od tego, czy zostaną one uznane za niewłaściwe, czy nie. Instytucje akademickie nie mają prawa ograniczać korzystania z tej wolności przez swoich pracowników ani wykorzystywać jej jako podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub zwolnienia.

Dotychczas podjęte działania:

- wdrożono European Charter for Researchers;
- Uczelnia przystąpiła do Forum Uniwersytetów Zaangażowanych;
- wprowadzono Regulamin Komisji Etyki ds. Badań Naukowych;
- zapewniono systemy informacyjne o systemie prowadzenia badań, ich finansowania, ewaluacji oraz publikacji;
- zapewniono systemy informacyjne wspierające wybór kanałów publikacji zapewniających optymalne korzyści dla badaczy i maksymalizacji wpływu ich badań.

Plany oraz rekomendacje:

- stworzenie systemu monitoringu swobody wyboru tematyki badawczej, przy jednoczesnej dbałości o profil badawczy Uczelni i zgodności badań z zasadami etycznymi oraz swobody tworzenia zespołów badawczych wewnątrz Uczelni jak i z badaczami/instytucjami zewnętrznymi (zgodnie z postulatami EPRS, 2023);
- promocja informacji o zaletach pracy akademickiej i karier naukowych w szczególności (zgodnie z HR Excellence in Research);
- monitoring równouprawnienia w dostępie do awansów naukowych, karier badawczych oraz udziału w projektach badawczych;

- stworzenie systemu regulującego wypowiedzi badaczy (zgodnie z postulatami EPRS, 2023) w ramach dyskursu wewnątrz Uczelni i konkretnego środowiska naukowego oraz w społeczeństwie.

Monitorowanie treści przedmiotów i publikacji naukowych związanych ze społeczną odpowiedzialnością i zrównoważonym rozwojem.

W 2022 roku stworzono dwa narzędzia do analizy treści dotyczących społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju – pierwsze dotyczyło treści w sylabusach, drugie treści w publikacjach naukowych.

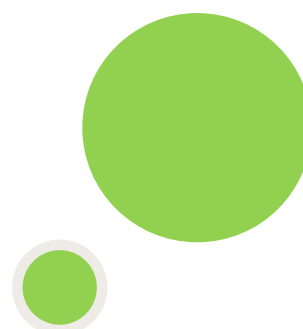
Pierwszym obszarem analizy są przedmioty nauczane w UEK. Narzędzie pozwala zidentyfikować przedmioty w ramach poszczególnych kierunków, które poruszają tematy związane ze społeczną odpowiedzialnością, etyką, gospodarką obiegu zamkniętego, zrównoważonym rozwojem i ekologią. W badaniu wyróżnia się wszystkie przedmioty, które obejmują co najmniej jeden z tych obszarów tematycznych. Wykorzystano w tym celu system UEK - Polska Rama Kwalifikacji, zawierający bazę przedmiotów, w której znajdują się wszystkie sylabusy przedmiotów i kierunków studiów oferowanych w UEK na wszystkich poziomach edukacji.

Drugi obszar analizy to publikacje pracowników UEK. Narzędzie pozwala na identyfikację treści związanych z 17 Celami Zrównoważonego Rozwoju ONZ we wszystkich publikacji naukowych pracowników UEK, znajdujących się w bazie Dorobek.

Oba narzędzia pozwalają na analizę i raportowanie wdrażania idei społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju, a także monitoring realizacji przez UEK 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ.

Plany oraz rekomendacje:

- rozwijanie systemu monitorowania treści w sylabusach przedmiotów - rozszerzenie badanych obszarów tematycznych;
- rozwijanie systemu monitorowania treści w publikacjach naukowych o nowe hasła kluczowe;
- pogłębianie analizy danych pozyskiwanych z prowadzonych badań.

VIII Podsumowanie

Spółeczna odpowiedzialność oraz trzecia misja uczelni są nieodłącznymi elementami działalności Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Uniwersytet ten rozwija się dzięki zaangażowaniu interesariuszy wewnętrznych, takich jak studenci i doktoranci, pracownicy administracyjni i kadra naukowa, którzy współtworzą atmosferę otwartości i współpracy. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie realizuje to zadanie, podejmując działania o charakterze wewnętrznym, jak również biorąc udział w krajowych i międzynarodowych inicjatywach, takich jak Deklaracja Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, Karta Różnorodności, UN PRME - Principles for Responsible Management Education czy UN Global Compact.

Strategia Społecznej Odpowiedzialności Uniwersytetu, zaprezentowana w niniejszym dokumencie, przedstawia dotychczasowe kroki podjęte przez uczelnię w tym zakresie oraz rekomendacje na przyszłość, które mają na celu dalsze wzmocnienie społecznej roli uczelni. Uwzględniono w niej następujące obszary:

- otwarcie na interesariuszy,
- zrównoważony rozwój i troska o środowisko naturalne,
- inkluzywna kultura,
- dostępność uczelni dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- równość dostępu do edukacji i badań.

Zdając sobie sprawę z szybko postępujących zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym, jak również nowych wyzwań, przed którymi stoi współczesna szkoła wyższa, jej społeczna odpowiedzialność będzie stale ewoluować i dostosowywać się do potrzeb otaczającego świata. W obliczu dynamicznych przemian, uniwersytety muszą być elastyczne i otwarte na innowacje, aby sprostać rosnącym oczekiwaniom społeczeństwa. Współczesne uczelnie mają za zadanie nie tylko dostarczać wiedzę i kształcić studentów, lecz także angażować się w działania społeczne, gospodarcze i kulturalne, które przyczyniają się do rozwoju społeczności lokalnych i globalnych. W ten sposób, trzecia misja uczelni staje się nieodłącznym elementem ich istnienia i rozwoju, a jej znaczenie będzie stale rosnąć w przyszłości.

